

Το **Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (εφεξής «Δικαστήριο») εξέδωσε μία αρκετά ενδιαφέρουσα απόφαση, επί της υπόθεσης C – 405/2023 (Touristic Aviation Services LTD vs Flightright GmbH), με την οποία έκρινε επί του προδικαστικού ερωτήματος που υπέβαλε ενώπιόν του, το Πρωτοδικείο Κολωνίας και αφορούσε στην ερμηνεία του άρθρου 5 παρ. 3 του Κανονισμού 261/2004 περί θέσπισης κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και στο εάν οι ελλείψεις στο προσωπικό του φορέα εκμετάλλευσης του αερολιμένα κατά την φόρτωση των αποσκευών, συνιστά έκτακτη περίπτωση προκειμένου να απαλλαγεί από την υποχρέωση αποζημίωσης των επιβατών.

Σύντομο ιστορικό της υπόθεσης

Στις 4/7/2021, πτήση από το αεροδρόμιο της Κολωνίας (Γερμανία) με προορισμό το αεροδρόμιο της Κω (εφεξής «επίμαχη πτήση»), εκτελούμενη από την Touristic Aviation Services LTD (εφεξής «TAS»), καθυστέρησε 3ώρες και 49 λεπτά, κατά την άφιξη. Η καθυστέρηση αυτή,

οφειλόταν στους εξής λόγους: α) η προηγούμενη πτήση είχε ήδη καθυστερήσει ελλείψει προσωπικού αρμόδιου για την καταγραφή των επιβατών, β) η φόρτωση των αποσκευών στο αεροσκάφος εκτελέσθηκε με βραδύτητα ομοίως λόγω ελλείψεως προσωπικού και γ) οι μετεωρολογικές συνθήκες που επικρατούσαν κατά το κλείσιμο των θυρών καθυστέρησαν περαιτέρω την απογείωση κατά 19 λεπτά.

Ορισμένοι εκ των επιβατών της επίμαχης πτήσης, εκχώρησαν τα δικαιώματά τους προς αποζημίωση, στην Flightright, η οποία άσκησε αγωγή ενώπιον του Ειρηνοδικείου Κολωνίας, αιτούμενη την καταβολή από την TAS ποσού 800€ ανά επιβάτη πλέον τόκων, με βάση τις διατάξεις του Κανονισμού 261/2004. Η αγωγή έγινε δεκτή, κρίνοντας ότι η καθυστέρηση θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί από την TAS, εάν είχε λάβει όλα τα εύλογα μέτρα για την αντιμετώπισή της. Η TAS άσκησε έφεση, ενώπιον του αιτούντος το προδικαστικό ερώτημα Δικαστηρίου.

Το νομοθετικό πλαίσιο

Σύμφωνα με το **άρθρο 5 του Κανονισμού 261/2004**, σε περίπτωση **ματαίωσης** μίας πτήσης, οι επιβάτες δικαιούνται αποζημίωση από τον πραγματικό αερομεταφορέα, **εκτός αν**: α) έχουν πληροφορηθεί τη ματαίωση δύο εβδομάδες τουλάχιστον πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης ή β) έχουν πληροφορηθεί τη ματαίωση μία έως δύο εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης και τους προσφέρεται μεταφορά με εναλλακτική πτήση, που τους επιτρέπει να φύγουν όχι περισσότερο από δύο ώρες νωρίτερα από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης και να φτάσουν στον τελικό τους προορισμό λιγότερο από τέσσερις ώρες μετά την προγραμματισμένη ώρα άφιξης, ή γ) έχουν πληροφορηθεί τη ματαίωση λιγότερο από επτά ημέρες πριν από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης και τους προσφέρεται μεταφορά με άλλη πτήση, που τους επιτρέπει να φύγουν όχι περισσότερο από μία ώρα νωρίτερα από την προγραμματισμένη ώρα αναχώρησης και να φτάσουν στον τελικό τους προορισμό λιγότερο από δύο ώρες μετά την προγραμματισμένη ώρα άφιξης. Περαιτέρω, με βάση το **άρθρο 7 του Κανονισμού 261/2004**, ο πραγματικός αερομεταφορέας **δεν υποχρεούται να πληρώσει αποζημίωση** αν αποδείξει ότι η ματαίωση έχει προκληθεί από **έκτακτες περιστάσεις** οι οποίες δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμη και αν είχαν ληφθεί όλα τα εύλογα μέτρα.

Η κρίση του Δικαστηρίου

- Με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης, οι επιβάτες πτήσεων με καθυστέρηση μπορούν, αφενός, να εξομοιωθούν με τους επιβάτες πτήσεων οι οποίες ματαιώθηκαν όσον αφορά την εφαρμογή του δικαιώματος αποζημιώσεως και αφετέρου, να προβάλουν το εν λόγω δικαίωμα αποζημιώσεως όταν υφίστανται, λόγω καθυστέρησης πτήσεως, απώλεια χρόνου τουλάχιστον 3 ωρών.
- Μια τέτοια καθυστέρηση **δεν** θεμελιώνει δικαίωμα αποζημιώσεως των επιβατών αν ο πραγματικός αερομεταφορέας μπορεί να αποδείξει ότι η μεγάλη καθυστέρηση έχει προκληθεί από έκτακτες περιστάσεις οι οποίες δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμη και αν είχαν ληφθεί όλα τα εύλογα μέτρα.
- Κατά **πάγια νομολογία του Δικαστηρίου**, η έννοια των «έκτακτων περιστάσεων», αναφέρεται σε γεγονότα τα οποία, ως εκ της φύσεως και των αιτιών τους, δεν συνδέονται αναπόσπαστα με την κανονική άσκηση της δραστηριότητας του οικείου αερομεταφορέα και επί των οποίων αυτός δεν έχει πραγματικό έλεγχο, οι δύο δε αυτές προϋποθέσεις **πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς** και να εξετάζονται κατά περίπτωση.
- Το γεγονός ότι το **προσωπικό του φορέα εκμεταλλεύσεως του αερολιμένα** που είναι υπεύθυνο για τις εργασίες φορτώσεως των αποσκευών στα αεροσκάφη είναι **ανεπαρκές** μπορεί να συνιστά «**έκτακτη περίπτωση**», κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως. Εντούτοις, προκειμένου να απαλλαγεί από την υποχρέωση αποζημιώσεως των επιβατών, ο αερομεταφορέας του οποίου η πτήση καθυστέρησε σημαντικά εξαιτίας τοιαύτης έκτακτης περιστάσεως οφείλει να αποδείξει ότι η περίπτωση αυτή δεν θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί ακόμη και αν είχαν ληφθεί όλα τα εύλογα μέτρα και ότι ο ίδιος έλαβε τα κατάλληλα για την περίπτωση μέτρα που ήταν ικανά να αντιμετωπίσουν τις συνέπειές της.

Μαρία Αικατερίνη Δ. Παπαδοπούλου

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ Ιστορίας και Θεωρίας Δικαίου, Νομική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Δ.Μ.Σ Αστικού δικαίου, Νομική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Δ.Μ.Σ Εμπορικού Δικαίου, Νομική Σχολή Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

